

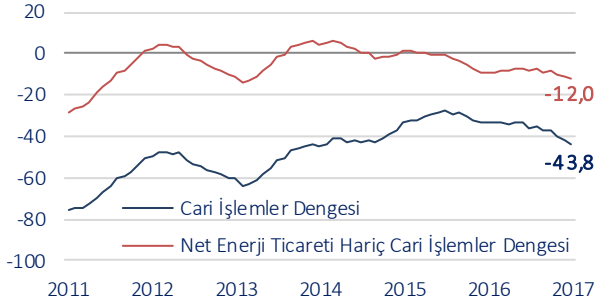
Kasım'da cari açık 4,2 milyar USD oldu.

Cari açık Kasım'da bir önceki yılın aynı ayına kıyasla %86,4 oranında artarak 4,2 milyar USD ile piyasa beklentilerinin üzerinde gerçekleşti. Bu gelişmede petrol fiyatlarındaki hızlı artışın ve Kasım'da ivme kaybetmesine rağmen güçlü seyreden net altın ithalatının etkisiyle genişleyen dış ticaret açığı belirleyici oldu. Bu dönemde birincil gelir açığının yıllık bazda %113,5 oranında artması da cari açık üzerinde genişletici etkide bulundu. Ayrıca, seyahat gelirlerinin cari açığı sınırlayıcı etkisinin dönemsel nedenlerle Kasım'da Ekim ayına göre bir miktar azaldığı görüldü.

Ocak-Kasım döneminde cari açık yıllık bazda %37,5 oranında hızlı genişleyerek 39,4 milyar USD oldu. 12 aylık kümülatif verilere göre ise cari açık 43,8 milyar USD ile son 3 yılın en yüksek seviyesine çıktı. Öte yandan, net enerji ticareti hariç tutulduğunda cari dengenin Kasım sonunda yaklaşık 12 milyar USD açık verdiği görüldü.

Cari İşlemler Dengesi

(12 aylık kümülatif, milyar USD)

Doğrudan yatırımlarda ivme kaybı...

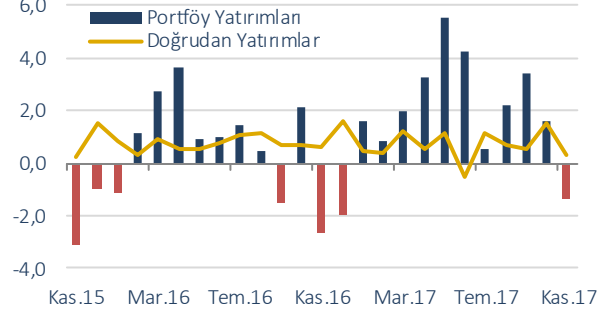
Net doğrudan yatırımlar Kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına kıyasla 329 milyon USD azalarak 306 milyon USD olarak gerçekleşti. Bu tutarın 238 milyon USD'si net gayrimenkul yatırımlarından kaynaklandı.

Portföy yatırımlarında olumsuz görünüm...

Portföy yatırımları Kasım ayında zayıf bir görünüm sergiledi. Ekim ayında bir miktar ivme kaybeden portföy yatırımlarında Kasım ayında 2017 yılında ilk kez net sermaye çıkışı gözlemlendi. Kaydedilen 1,3 milyar USD net çıkışın büyük ölçüde bankaların yurt dışında ihraç ettiği tahvillerin itfalarından kaynaklandığı görüldü. Ayrıca, bu dönemde yurtdışı yerleşikler hisse senedi piyasasında 24 milyon USD'lik sınırlı bir net satış gerçekleşti.

Net Sermaye Girişi

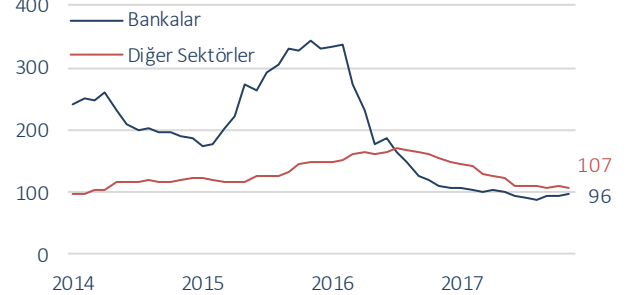
(aylık, milyar USD)

Diğer yatırımlar kaleminde Kasım'da 501 milyon USD tutarında net giriş sağlandı. Bu dönemde diğer sektörler yurt dışından 665 milyon USD, genel hükümet ise 242 milyon USD net kaynak temin etti. 12 aylık kümülatif verilere göre, uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %96, bankacılık dışı sektörlerde %107 oldu.

Uzun Vadeli Borç Çevirme Oranları

(12 aylık kümülatif, %)

Türkiye'ye Net Sermaye Girişleri

	12 aylık kümülatif veriler (milyon USD)		Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2016	Kasım 2017	Aralık 2016	Kasım 2017
Cari İşlemler Dengesi	-33.011	-43.752	-	-
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	33.824	37.386	100,0	100,0
-Doğrudan Yatırımlar	9.707	9.033	28,7	24,2
-Portföy Yatırımları	6.300	21.955	18,6	58,7
-Diğer Yatırımlar	6.869	1.645	20,3	4,4
-Net Hata ve Noksan	10.925	4.737	32,3	12,7
-Diğer	23	16	0,1	0,0
Rezervler⁽¹⁾	-813	6.366	-	-

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını gösterir.

Kaynak: TCMB, Datastream

Rezerv varlıklar 3,9 milyar USD azaldı.

Mayıs ayından bu yana cari açığın finansmanına katkıda bulunan net hata ve noksan kaleminde Kasım ayında 813 milyon USD tutarında sermaye girişi kaydedildi. Bu dönemde 3,9 milyar USD azalan rezerv varlıklar da cari açığın finansmanında önemli rol oynadı.

Beklentiler...

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı geçici verilere göre Aralık ayında dış ticaret açığındaki artışın sürmesi cari açığı genişlemenin devam ettiğine işaret ediyor. Bu çerçevede, cari açığın 2017 yılında 44 milyar USD'ye yükselerek GSYH'nin %5,2'si düzeyinde gerçekleştiğini tahmin ediyoruz.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Kasım 2017	Ocak - Kasım 2016	Ocak - Kasım 2017	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-4.200	-28.652	-39.393	37,5	-43.752
Dış Ticaret Dengesi	-4.674	-36.598	-51.044	39,5	-55.305
Hizmetler Dengesi	1.263	14.707	19.323	31,4	19.951
Seyahat (net)	1.200	13.260	17.099	29,0	17.799
Birincil Gelir Dengesi	-1.044	-8.211	-10.040	22,3	-10.998
İkincil Gelir Dengesi	255	1.450	2.368	63,3	2.600
Sermaye Hesabı	-1	23	16	-30,4	16
Finans Hesabı	-3.388	-20.159	-37.095	84,0	-38.999
Doğrudan Yatırımlar (net)	-306	-8.131	-7.457	-8,3	-9.033
Portföy Yatırımları (net)	1.333	-8.293	-23.948	188,8	-21.955
Net Varlık Edinimi	220	-16	-656	4.000,0	871
Net Yükümlülük Oluşumu	-1.113	8.277	23.292	181,4	22.826
Hisse Senetleri	-24	705	3.050	332,6	3.168
Borç Senetleri	-1.089	7.572	20.242	167,3	19.658
Diğer Yatırımlar (net)	-501	-11.514	-6.290	-45,4	-1.645
Efektif ve Mevduatlar	-468	-1.888	-501	-73,5	3.175
Net Varlık Edinimi	-672	2.602	701	-73,1	3.479
Net Yükümlülük Oluşumu	-204	4.490	1.202	-73,2	304
Merkez Bankası	-14	-460	-245	-46,7	-261
Bankalar	-190	4.950	1.447	-70,8	565
Yurt Dışı Bankalar	-531	4.805	-338	-	-661
Yabancı Para	-686	458	-890	-	-1.166
Türk Lirası	155	4.347	552	-87,3	505
Yurt Dışı Kişiler	341	145	1.785	1.131,0	1.226
Krediler	-909	-7.394	-3.384	-54,2	-1.434
Net Varlık Edinimi	6	90	440	388,9	579
Net Yükümlülük Oluşumu	915	7.484	3.824	-48,9	2.013
Bankacılık Sektörü	8	-2.670	231	-	-381
Bankacılık Dışı Özel Sektörler	665	11.042	4.436	-59,8	3.274
Ticari Krediler	870	-2.235	-2.367	5,9	-3.448
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	6	3	-38	-	62
Rezerv Varlıklar (net)	-3.914	7.779	600	-92,3	-6.366
Net Hata ve Noksan	813	8.470	2.282	-73,1	4.737

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

İlker Şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Müdür Yardımcısı
erhan.gul@isbank.com.tr

Ayşim Kalkan
Uzman Yardımcısı
aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.